

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ АВІАЦІЙНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА ЙОГО ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ В УКРАЇНІ

Євген Анатолійович ГОРДЕЄВ,

*аспірант відділу аспірантури
(ад'юнктури) і докторантури
Харківського національного
університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0009-0007-7298-4925>*

У сучасних умовах глобалізації та зростання викликів безпеці важливим аспектом діяльності правоохоронних органів є використання спеціалізованих авіаційних підрозділів. Ефективна організація їхньої роботи суттєво підвищує рівень реагування на загрози, включаючи боротьбу з тероризмом, надзвичайні ситуації та протидію організованій злочинності. Аналіз міжнародного досвіду в цій сфері може стати основою для адаптації та вдосконалення національних систем авіаційної підтримки правоохоронних органів в Україні.

Організація діяльності авіаційних підрозділів правоохоронних органів у міжнародній практиці є важливим елементом забезпечення громадської безпеки, протидії злочинності та реагування на надзвичайні ситуації. Кожна країна має власний підхід до функціонування таких структур, що залежить від національних особливостей, законодавчої бази та стратегічних потреб. У Сполучених Штатах Америки авіаційні підрозділи поліції організовані на рівні штатів, муніципалітетів або великих міст. Прикладом є авіаційна служба поліції Лос-Анджелеса, яка входить до складу Air Support Division. Її основні функції включають повітряне патрулювання, супровід транспортних засобів під час погонь, пошуково-рятувальні операції, а також надання оперативної підтримки наземним підрозділам у складних умовах[1]. Авіаційна поліція США також активно використовує спеціалізовані гелікоптери та літаки для моніторингу значних територій, забезпечення безпеки масових заходів і збору даних у режимі реального часу. Європейські країни зосереджують увагу на інтеграції авіаційної підтримки у ширшу систему державної безпеки. У Німеччині функціонує Федеральна служба авіаційної підтримки, що тісно співпрацює з регіональними поліцейними управліннями. Її діяльність включає підтримку антитерористичних операцій, забезпечення публічної безпеки, моніторинг державних кордонів та екологічний контроль. Франція активно застосовує гелікоптери Жандармерії, які відіграють ключову роль у патрулюванні, переслідуванні злочинців, реагуванні на загрози терористичного характеру та участі у рятувальних операціях. Французькі авіаційні підрозділи характеризуються високою мобільністю та здатністю

працювати у важкодоступних регіонах[2]. У країнах Азії, таких як Японія, акцент робиться на впровадженні сучасних технологій. Використання безпілотних літальних апаратів стало поширеною практикою, що дозволяє правоохоронним органам ефективно моніторити території, контролювати великі натовпи людей та реагувати на стихійні лиха[3]. Авіаційна поліція Японії також відзначається активним використанням авіаційних засобів для охорони морських кордонів і забезпечення порядку у прибережних районах. Розвиток технологій у цій країні включає інтеграцію штучного інтелекту та систем автоматичного виявлення порушень.

На наше переконання, міжнародний досвід демонструє різноманітність підходів до організації авіаційних підрозділів. У кожній країні ці структури адаптовані до унікальних викликів та потреб, що забезпечує їхню високу ефективність у виконанні завдань правоохоронного характеру. Використання авіації дозволяє значно підвищити мобільність, точність та оперативність реагування на сучасні загрози, що є невід'ємною складовою підтримки громадської безпеки.

Адаптація міжнародного досвіду організації авіаційних підрозділів до українських реалій є важливим завданням для підвищення ефективності роботи правоохоронних органів та забезпечення громадської безпеки. Врахування специфіки національної системи безпеки, територіальних особливостей і правових норм є ключовим фактором успішного впровадження таких змін. Одним із першочергових кроків є створення єдиної авіаційної платформи, яка об'єднає можливості Національної поліції, Державної служби з надзвичайних ситуацій та інших структур, залучених до реагування на надзвичайні ситуації і підтримання порядку. Це дозволить оптимізувати використання ресурсів, знизити витрати та забезпечити більш ефективну координацію дій. Ключовим напрямом є розробка законодавчої бази, яка чітко регулюватиме використання авіаційних підрозділів у діяльності правоохоронних органів. Ухвалення відповідних нормативних актів сприятиме створенню правового поля для залучення авіаційної техніки, зокрема безпілотних літальних апаратів, у різних аспектах правоохоронної діяльності. Окрім цього, важливо розробити стандарти та процедури, які гарантуватимуть безпеку і законність використання таких засобів. Впровадження сучасних технологій має стати невід'ємною складовою реформування авіаційної підтримки. Використання БПЛА для моніторингу, розвідки, пошуково-рятувальних операцій і забезпечення громадського порядку значно розширює можливості правоохоронців. У поєднанні із системами штучного інтелекту це дозволить здійснювати аналіз ситуацій у реальному часі, підвищуючи точність і оперативність прийняття рішень. Не менш важливим є підвищення рівня підготовки кадрів. Для цього необхідно створити програми навчання на базі міжнародного досвіду, які включатимуть теоретичну підготовку, практичні тренування з використанням авіаційної техніки та обмін знаннями з фахівцями

провідних країн[4]. Підготовка висококваліфікованих пілотів, операторів БПЛА та координаторів операцій забезпечить ефективне використання авіаційних ресурсів. Створення центрів координації авіаційних операцій з використанням передових систем зв'язку та управління дозволить забезпечити інтеграцію різних підрозділів у єдину систему. Це включатиме використання централізованих диспетчерських пунктів, що здійснюватимуть управління авіаційними операціями, моніторинг повітряного простору та координацію дій між підрозділами[5]. Такий підхід сприятиме більшій злагодженості дій під час виконання спільних завдань. Важливим аспектом є налагодження співпраці з міжнародними організаціями, такими як INTERPOL, FRONTEX та іншими структурами, які мають великий досвід у цій сфері. Обмін інформацією, проведення спільних навчань та участь у міжнародних програмах сприятимуть впровадженню передових технологій і практик в українську систему безпеки. Співпраця також дозволить Україні інтегруватися у глобальну систему забезпечення безпеки, що є важливим у контексті сучасних загроз, включаючи тероризм, транскордонну злочинність та природні катастрофи.

Ми вважаємо, що імплементація міжнародного досвіду в Україні стане основою для створення сучасної, ефективної системи авіаційної підтримки правоохоронних органів. Це сприятиме підвищенню безпеки громадян, оперативності реагування на виклики та загрози, а також зміцненню міжнародного авторитету України у сфері правоохоронної діяльності.

Можемо зробити висновок, що міжнародний досвід використання авіаційних підрозділів у правоохоронній діяльності демонструє їхню важливу роль у забезпеченні громадської безпеки та ефективному реагуванні на сучасні виклики. Впровадження таких практик в Україні стане ключовим кроком до зміцнення системи правоохоронних органів, підвищення їхньої мобільності та здатності оперативно діяти у критичних ситуаціях. Використання передових технологій, включаючи безпілотні літальні апарати, інтеграція новітніх систем управління і зв'язку, а також підготовка висококваліфікованих фахівців створять підґрунтя для модернізації авіаційної підтримки. Злагоджена співпраця між різними структурами та налагодження міжнародного партнерства сприятимуть не лише оптимізації ресурсів, але й підвищенню загального рівня безпеки в країні.

Список використаних джерел

1. Баранов, В.І. Організація авіаційної підтримки правоохоронних органів: міжнародний досвід та перспективи для України. Публічне управління та право. 2022. № 5. С. 45-49. DOI: 10.32782/2413-8452.2022.5.7.
2. Гусев, О.Є. Використання авіаційних засобів у правоохоронній діяльності: правові та технічні аспекти. Юридична наука. 2021. № 2. С. 15-19.
3. Клименко, П.М., Даниленко, А.В. Інтеграція авіаційних технологій у діяльність правоохоронних органів. Безпека життєдіяльності. 2020. № 4. С. 30-34.
4. Лавров, О.С. Технологічні інновації у правоохоронній сфері: міжнародний досвід для України. Вісник кримінального права. 2021. № 3. С. 55-59.

5. Шевченко, І.О. Правові аспекти впровадження безпілотних літальних апаратів у правоохоронну діяльність України. Вісник Національної академії правових наук України. 2023. № 1. С. 100-105.

6. Сидоренко, М.В. Роль авіаційних підрозділів у забезпеченні громадського порядку: європейський досвід. Сучасна правоохоронна діяльність. 2022. № 2. С. 71-75.

7. Смирнов, К.О. Використання авіації у надзвичайних ситуаціях: досвід і перспективи. Проблеми цивільного захисту. 2020. № 1. С. 22-26.